

Zbiroh

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Rokycany

Nadmořská výška: 414 m n. m.

Počet obyvatel: 2 395

Adresa URL: www.zbiroh.cz

Okres: Rokycany

GPS souřadnice: 49.860239N, 13.772620E

První pís. zmínka: 1230 (794 let)

PSČ: 338 08

Historie obce Zbiroh

První zmínky o Zbirohu sahají do roku 1230. Rozkládá se na východním svahu zámeckého vrchu v oblasti Radečsko-Křivoklátské vrchoviny. Dominantou nejen města, ale i celého kraje je zbirožský zámek, gotický hrad ze 13. století, který byl později přebudován na novorenezanční zámek.

Původně trhovářská ves byla v roce 1369 povýšena na městečko, za vlády Rožmberků dostala do znaku červenou pětilistou růži na stříbrném poli, městskou pečeť, právo vařit pivo a konat trhy. V květnu 1897 při návštěvě císaře Františka Josefa I. byl Zbiroh povýšen město. Jméno města prošlo ve své historii četnými změnami - Sbirow, Sbyrow, Sbyroh, Swiroho, Sbyeroh, Zbirow až konečně od roku 1913 zní úředně Zbiroh.

Je znám ještě pojem Starý Zbiroh - původně měl stát v lese nad Františkovým hradem, který ve 14. století zanikl. Archeologický průzkum neprokázal však dřívější osídlení.

Tvrz Zbiroh stávala u nynějšího Čápského rybníku poblíž nádraží. Zmínka o ní pochází z roku 1330.

Život obyvatel byl vždy spjat s osudy dražitelů hradu a zámku - vystřídali se zde postupně Lucemburkové, Rožmberkové, Šternberkové, Lobkowicové. Pro obyvatele měl velký význam rozvoj zemědělství, lesnictví a železářství. Právě posledně jmenovaný obor v návaznosti na rozvoj těžby železné rudy dal v roce 1801 podnět k výstavbě vysoké pece na Františkově, která byla ve své době vrcholem technických vymožeností. Od roku 1868 koupil panství Zbiroh pruský podnikatel Bethel Henry Strousberg, který chtěl ze Zbirožska vytvořit železářský komplex. Během 2 let přebudoval zámek na přepychové sídlo. Nechal postavit na Švabíně novou školu. Jeho dalekosáhlé plány ztroskotaly po krachu na vídeňské burze v roce 1873, panství bylo v dražbě prodáno, koupil ho kníže Josef Colloredo Mannsfeld. Zbirožské panství, zejména jeho lesní a rybníční hospodářství bylo počátkem 18. století třetím největším velkostatkem v Čechách. Hrabě s rodinou zámek trvale užíval od roku 1913 do začátku 2. světové války, kdy se musel kvůli německé jednotce vystěhovat. V 18. a 19. století se rozvíjela v kraji kovovýroba, především kleští a kladívek. Ta dala základ vzniku továrny na nářadí založené v roce 1860, která pod názvem Zbirovia funguje dodnes.

